

Smernice za medijske stručnjake i novinare koji izveštavaju o zdravlju

Mediji igraju ključnu ulogu kada je u pitanju tačno, pouzdano i odgovorno izveštavanje o zdravlju

Mediji i novinari igraju ključnu ulogu kada je u pitanju širenje vesti i informacija o zdravlju. Tačno izveštavanje o zdravlju je ključno u informisanju javnosti o važnim pitanjima koja utiču na dobrobit društva. Mediji služe kao važan izvor znanja za pojedince i pomažu im da donesu važne odluke o svom zdravlju, a istovremeno služe podizanju svesti o kritičnim pitanjima u vezi sa zdravljem kao što su zdravstveni dispariteti, nezarazne bolesti (NCD), zarazne bolesti itd. Mediji imaju ključnu ulogu u informisanju i obrazovanju ljudi kako bi se pozabavili rastućim izazovom NCD-a podizanjem svesti, pružanjem tačnih informacija koje doprinose zdravijem ponašanju.

Na ovaj način, izveštavanje o zdravlju osnažuje građane da se zaštite od različitih bolesti, a takođe im omogućava da se izjasne o različitim politikama vlade koje se tiču javnog zdravlja.

Ipak, postoji velika odgovornost kada je u pitanju izveštavanje o zdravlju. Nedostatak tačnosti u izveštavanje o zdravlju može dovesti do dezinformacija. Stoga je veoma važno da mediji i novinari budu pažljivi i posvećeni tačnosti i integritetu jer je zdravlje veoma važna i osetljiva tema. Stoga smo, u saradnji sa stručnjacima i iskusnim novinarima o izveštavanje o zdravlju, došli do sledećih smernica kako bismo osigurali da izveštavanje o zdravlju bude tačno, pouzdano i odgovorno.

Proverite izvore i njihovu tačnost

01

Pre korišćenja izvora u vašem izveštavanju uvek proverite njihovu verodostojnost i tačnost. Uverite se da su izvori koje koristite ili stručnjaci u toj oblasti ili dolaze iz renomiranih organizacija, kao što su akademske institucije, zdravstvene ustanove, priznati medicinski stručnjaci ili recenzirane studije.

Izbegavajte senzacionalizam

02

Izbegavajte ideje za senzacionalizaciju ili stvaranje alarmističkih naslova i sadržaja. Uvek se držite činjenica i koristite odmeren jezik dok izveštavate i komunicirate, kako biste sprečili nepotrebnu paniku ili dezinformacije.

Upoznajte se sa temom o kojoj izveštavate i njenoj naučnoj osnovi

03

Uložite vreme u razumevanje teme i naučne osnove zdravstvene teme koju obrađujete. Zdravstvene teme mogu biti složene. Pobrinite se da ih predstavite na način koji je lak za razumevanje publici. Neophodni su kontekst i osnovne informacije. Pružanje naučnih dokaza čini članak verodostojnijim i informativnijim za čitaoca.

Navedite kontekst teme koju pokrivete

04

Dajte svojoj publici širi kontekst zdravstvenih izazova, kao što su relevantne statistike i potencijalne buduće implikacije.

Koristite običan

05

Koristite jasan, koncizan i direktan jezik koji može biti lako razumljiv širokoj publici. Izbegavajte medicinski žargon koji može biti težak za razumevanje i može uzrokovati nesporazum.

Poštujte privatnost i etiku

06

Uvek pribavite pristanak kada intervjuišete ili fotografišete osobe u zdravstvenim ustanovama kako biste zaštitili privatnost i poverljivost pacijenata.

Predstavite uravnotežen

07

Uključite nekoliko perspektiva kada izveštavate ili pokrivete određeno pitanje, kako biste pružili dobro zaokružen pogled na temu. Izbegavajte promovisanje samo jedne strane priče, ili čak pristrasnih gledišta, i osigurajte da

Proverite činjenice i ispravite

08

Temeljno proverite sve informacije i izvore pre nego što objavite svoj članak ili izveštavanje. Ako se otkriju greške, pokušajte ih ispraviti na vreme i transparentno.

Sprečite sukob interesa

09

Izbegavajte sve potencijalne sukobe interesa, finansijske ili druge, koji mogu uticati na vaše izveštavanje. Sledite etičke standarde, uključujući iskrenost, poštenje, odgovornost, objektivnost i poverljivost.

Pružite informacije i smernice

10

Kada je prikladno, pružite informacije o uslugama ili smernice koje mogu pomoći javnosti da donese informisane odluke o svom zdravlju i dobrobiti, kao što su informacije o preventivnim merama ili rasporedu vakcinacije.

Izbegavajte diskriminaciju

11

Nemojte spominjati pol, invaliditet, godine, seksualnu orijentaciju, bračni status i slično, ukoliko nisu neophodni za izveštavanje, jer takve reference najčešće uzrokuju diskriminaciju. Takođe, koristite jezik poštovanja i izbegavajte jačanje štetnih stereotipa.

Angažujte se sa vašom publikom

12

Prilikom izveštavanja, osigurajte kanale kao što su vizualni prikazi ili živopisna priča za čitaoce ili publiku koja traži pojašnjenje ili dodatne informacije.

Sarađujte sa zdravstvenim radnicima i drugim stručnjacima iz različitih institucija

13

Sarađujte sa zdravstvenim radnicima i drugim stručnjacima iz različitih institucija kada je to moguće kako biste osigurali tačnost, kredibilitet i relevantnost vašeg izveštavanja.

Vizualizujte pričanje priča

14

Slika treba da bude jasno povezana sa tekstem. Trebalo bi pokazati različitost (pol, uzrast, itd.) i izbegavati reprodukciju stereotipa. Pribavite pristanak fotografisanih ljudi. Snimate kreativne snimke (npr. ljudi u interakciji ili krupni planovi umesto grupnih snimaka

Angažovanje čitaoca

15

Koristeći "sva čula" da angažujete publiku (npr. zvuk) na ovaj način možete stvoriti impresivnije i realnije iskustvo za svoju publiku.

Ove smernice za novinare o izveštavanju o zdravlju su razvijene kao rezultat dvodnevne radionice sa novinarima o etičkom izveštavanju o zdravlju, organizovane kao sastavni deo Međunarodnog simpozijuma o nezaraznim bolestima koji je održan na Kosovu u septembru 2023. Pročitajte više na www.ncdsymposiumkosovo.org

Radionicu za novinare organizovali su projekti Pristupačna kvalitetna zdravstvena zaštita (AQH) i Usluge integrisane zdravstvene zaštite (IHS), obe zajedničke inicijative između kosovskog Ministarstva zdravlja i Vlade Švajcarske.

Odricanje od odgovornosti: Izradu i objavljivanje ovog dokumenta podržala je Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC) kroz svoje projekte AQH i IHS, koje sprovodi Švajcarski institut za tropsko i javno zdravlje. Sadržaj ovog dokumenta je isključiva odgovornost Udruženja novinara Kosova i ne predstavlja nužno stavove SDC-a.